

bylo teprve 4. září 1919 zapsáno do rejstříku společenstev. Prohlášení to podepsáno je žalovaným a adresováno na žalující družstvo, osoby podepsavší je mimo žalovaného byly podle úředního vysvědčení v době vzniku jeho členy představenstva, dopis žalovaného z 5. září 1919 adresován je taktéž na žalující družstvo, a mimo to žaloval nynější žalovaný na neplatnost kupní smlouvy ne osoby, prohlášení ono podepsavší, nýbrž družstvo, vystupující nyní proti němu jako žalobce. Z uvedeného lze jediné usouditi, že ony osoby nejednaly vlastním jménem, nýbrž že jednaly za společenstvo, jež mělo býti teprve zřízeno, že to bylo známo i žalovanému, jenž svým dalším jednáním uznával družstvo za druhou smluvní stranu. Bylo proto na žalovaném, by prokázal, že žalující družstvo dodatně neschválilo smlouvy, sjednané mezi ním a osobami, jež jednaly jménem družstva, byť i jako nezmocnění jednatelé, neboť veškeré uvedené okolnosti nasvědčují tomu, že smlouva byla žalující stranou dodatně schválena. Ježto procesní soud o tomto schválení vůbec nejednal, nařídil odvolací soud právem, by jednání bylo v tomto směru doplněno.

Čís. 2316.

Přerušení valutových sporů (nařízení ze dne 21. dubna 1921, čís. 173 sb. z. a n.).

Lhostejno, kdy měna zažalované pohledávky stala se spornou.

(Rozh. ze dne 27. února 1923, R I 197/23.)

Soud první stolice přerušil sporné řízení dle nařízení ze dne 21. dubna 1921, čís. 173 sb. z. a n. Rekursní soud návrh na přerušení zamítl. Důvody: Prvý soud přerušil řízení proto, že ve sporu jde o pohledávku, která vznikla před 26. únorem 1919 a že žalovaný tehdy bydlil v republice Rakouské a žalobce v republice Československé. To ovšem jest správně a stěžovatel toho nepopírá. Leč podmínkou přerušení jest, aby šlo o pohledávku v rakouských korunách a aby měna byla spornou. Tu dlužno uvážiti, že ze souhlasného přednesu stran jest patrné, že žalovaný splatil na pohledávku v květnu 1919, tedy po 26. únoru 1919, a po měnové rozluce 10.000 Kč, že tedy platil v československých korunách. Z toho plyne, že žalovaný sám uznával, že jde o pohledávku v korunách československých splatnou a v československých korunách platil. Také nebyla v rozepři vůbec uplatňována spornost měny a nedostatek námitky té nemůže býti nahrazen pouhým písemným podáním strany, nehledíc ani k tomu, že námitka byla přednesena tímto přípravným spisem teprve v pokročilém období sporu, tedy opožděně a očividně jen proto, by spor byl protahován. Nejde tu tedy o pohledávku v rakouských korunách, ježto žalovaný sám platil na ni v korunách československých a tedy ji za tak splatnou uznával a není měna sporná.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Žalobce, vymáhaje zbytek pohledávky, vzniklé před 26. únorem 1919, navrhuje, by žalovaný byl odsouzen zaplatiti mu 35.000 K (bez

označení měny). Bude proto třeba rozhodnouti o tom, v jaké měně má býti zažalovaná pohledávka zapravena. Z písemného návrhu žalované strany je patrné, že tato neuznává své povinnosti zaplatiti v Kč, a že je proto měna sporná. Ostatní náležitosti vládního nařízení ze dne 21. dubna 1921, čís. 173 sb. z. a n., byly žalobcem výslovně doznány v rekursu. Bylo proto řízení přerušiti. Nezáleží na tom, kdy měna zažalované pohledávky stala se spornou, a že popření to stalo se přípravným spisem. Vládní nařízení v tom směru nerozpoznává. Usuzuje-li rekursní soud z různých okolností, že pohledávku je platiti v Kč, rozhoduje tím o sporné měně nedovoleným způsobem.

Čís. 2317.

Nárok na náhradu škody vůči tomu, kdo zkreslením skutkového děje vysoudil spor a provedl exekuci proti osobě, jež nebyla k vedení původního sporu oprávněna.

Koupena-li věc na splátky s tím, že kupitel bude ji zapravovati libovolně dle možnosti, neopravňuje současně ujednaná výhrada vlastnictví prodávatele, by pro nezapravování splátek vzal si věc zpět.

(Rozh. ze dne 27. února 1923, Rv I 440/22.)

V roce 1912 koupil žalobce od žalovaného 7 strojů, z nichž dva zaplatil, ohledně ostatních pak umluven obchod splátkový s tím, že žalovanému bylo vyhrazeno vlastnictví až do zaplacení kupní ceny. Žalobce v roce 1914 nastoupil válečnou službu a upadl záhy do zajetí, z něhož se vrátil teprve v srpnu 1919. V roce 1915 žaloval nynější žalovaný manželku žalobcovu, ač na kupu nebyla účastněna, na zaplacení kupní ceny a, vysoudiv spor, domohl se exekucí vydání strojů. Navrátil se ze zajetí, žaloval ho žalobce o vydání oněch strojů neb o dodání jiných strojů téhož druhu a téže jakosti. Procesní soud první instance vyhověl žalobě ohledně dvou strojů, při kupu zaplacených, jinak ji zamítl a uvedl v tomto směru v důvodech: Zjištěno jest, že žalovaný vyhradil si právo vlastnické ke strojům čís. 3 až 7. Úmluva taková má za účel, by nepřišel k platnosti dispoziční předpis Šu 1063 obč. zák., a prodávatel dociluje tím jednak ochranu trestní proti kupiteli, který nemůže věc zašantročiti a jí nakládati ke škodě prodávatelově, jednak i ochranu v řízení exekucním proti věřitelům kupitelovým (§ 37 ex. ř.), jednak i ochrany v oboru práva občanského samotného, nejsou nucen trpně přihlížeti k tomu, že kupitel anebo jeho rodina zužije věc dříve, než je zaplacená. V tomto případě doznává žalobcová manželka, že užívala stroje i po manželově odchodu na vojnu, že však odbyla i ten skromný pokus žalovaného, by aspoň podpisem směnky přispěla k prodloužení směnečného úvěru. Byl tu tedy dán případ, že žalovaný mohl stroje čís. 3 až 7 u výkonu výhrady vlastnictví vzíti kupitelům a členům jeho rodiny zpět. Toto zpětvzetí jest dle úmyslu stran totožno se zrušením smlouvy v tom případě, o jaký tu jde, když žalobce na stroje ničeho nezaplatil, i mohl s nimi žalovaný pak volně naložiti, aniž měl dle Šu 1061 obč. zák. povinnost, by tyto věci, určené specificky a ne dle